

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

2.1 APR 2008

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høringsnotat om ny alderspensjon i folketrygden

Vi viser til departementets brev av 28.01.2008

1. Sakens hovedspørsmål i PTS

Pensjonstrygden for sjømenn, regulert ved lov av 03.12.1948 med senere endringer, er en ren førtidspensjonsordning til folketrygden, med særaldersgrense 60 år. For sjømenn som tiltrer tjenesten etter 01.01.1969 gjelder en glidende aldersgrense mellom 60 og 65 år avhengig av antall farts måneder etter fylte 40 år.

Etter de forutsetninger som ligger til grunn for pensjonsreformen skal det foretas særskilte vurderinger av ordninger med særaldersgrenser knyttet til bestemte yrkesgrupper. Vi er kjent med at dette arbeid er påbegynt, men ikke avsluttet. Den endelige utforming av AFP i privat og offentlig sektor vil også ha betydning for sjømannspensjoneringen. Det samme gjelder regelverket for OTP og de tarifferte ordninger med sjømannspensjon. På det nåværende tidspunkt har vi således ingen konkret formening om hvordan Pensjonstrygden for sjømenn bør tilpasses folketrygden og det øvrige pensjonssystemet fra pensjonsreformens ikrafttreden i 2010.

Vi vil ikke foregripe prosessen ved nå å gå inn på de foreslåtte løsninger for ny folketrygd og de implikasjoner dette vil/kan ha for sjømannspensjonen. Vi vil således begrense oss til å vise til tidligere uttalelser og kommentere noen få aktuelle punkter i forslaget.

2. Generelt om sjømenns pensjonsforhold

Det er tidligere avgitt høringsuttalelse til Finansdepartementet vedrørende NOU 2004: 1 Modernisert folketrygd - bærekraftig pensjon for fremtiden, NOU 2005: - Obligatorisk tjenestepensjon og til Arbeids- og inkluderingsdepartementet vedrørende NOU 2007: 4 Ny uførestønad og ny alderspensjon til uføre. Spørsmål i tilknytning til pensjonsreformen har også vært behandlet flere ganger i Pensjonstrygden styre. Etter styrets vurdering er det både formelle og reelle grunner til å opprettholde pensjonstrygden for sjømenn som en offentlig supplerende tjenestepensjon også etter innføring av en ny modernisert folketrygd med adgang til alderspensjon etter 62 år.

Pensjonstrygden for sjømenn er basert på utligningsprinsippet, dvs. at året utgifter dekkes av årets inntekter. Fra siste lovrevisjon fra 1. januar 2001 har ordningen det begrensede hovedformål i nye pensjonstilfelle å yte alderspensjon til sjømenn fra den lavere pensjonsalder for sjømenn på 60 år til sjømannspensjonisten fyller 67 år og kan få alderspensjon fra folketrygden. Det er en forutsetning for rett til sjømannspensjon fra 60 år at vedkommende har sluttet tjenesten til sjøs.

Det gis imidlertid en viss adgang til å ta vikariater. Pensjonsalderen kan som nevnt også i visse tilfelle bli høyere enn 60 år (opptil 65 år) "glidende pensjonsalder". Det ytes også på visse vilkår et inntektsprøvet pensjonstillegg frem til 67 år.

Dessuten gjelder at det ikke ytes sjømannspensjon til den som får uførepensjon, foreløpig uførestønad, tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger eller attføringspenger etter folketrygdloven for hel uførhet eller full avtalefestet pensjon. Får sjømannspensjonisten slike graderte ytelser, bortfaller en forholdsmessig del av sjømannspensjonen som svarer til uføregraden eller pensjonsgraden.

For sjømann som har opptjent minst 36 pensjonsgivende fartsmåneder, men ikke tilstrekkelig fartstid for rett til sjømannspensjon (normalt 150 pensjonsgivende fartsmåneder), kan det på visse vilkår tilbakebetales pensjonsavgift ved oppnådd pensjonsalder. Pensjonsalderen er regulert på samme måte som ved tilståelse av pensjon og det gjelder samme regler dersom vedkommende har en uføreytelse fra folketrygden eller avtalefestet pensjon.

3. Forholdet mellom sjømannspensjoneringen og ny alderspensjon i folketrygden.

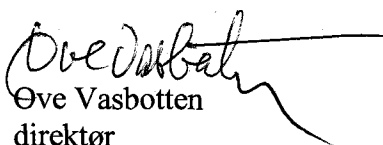
Pensjonstrygden for sjømenn er som nevnt basert på andre prinsipper enn den nye alderspensjonen som ifølge høringsnotatet (kap. 2) er basert på at den enkelte opptjener en samlet "pensjonsbeholdning". Videre tilrettelegges for at man selv kan velge tidspunkt for uttak av pensjon etter 62 år, hvor mye man vil ta ut i pensjon og at man kan jobbe så mye man vil ved side av pensjonen uten at den reduseres. (Kap. 5). Det følger av kapittel 6 at fleksibelt uttak av pensjon også skal gjelde for personer som mottar pensjon etter dagens regler, dvs. departementet foreslår at de nye regler gjøres gjeldende for personer født fra og med 1943, slik at dagens sjømannspensjonister vil bli omfattet av ordningen. I kapittel 9 forslås en gradvis innføring i ordningen for årskullene 1954 - 1962. Personer født i 1953 og tidligere skal få sin pensjon fullt ut etter dagens system.

Som nevnt vil vi derfor ikke i foreliggende situasjon komme med konkrete innspill spesielt til hvordan sjømannspensjonen (og andre ordninger med særaldersgrense) skal tilpasses den nye folketrygden fra 2010. Vi vil likevel peke på at en fortsatt ordning med sjømannspensjon fra fylte 60 år etter 2010 så vidt mulig bør utformes slik at sjømannspensjonen kan ytes med samme beløp hva enten sjømannen samtidig har hyre, arbeidsinntekt i land, sykepenger, uførepensjon, foreløpig uførestønad, tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger eller attføringspenger fra folketrygden eller avtalefestet pensjon. Videre vil vi peke på at det bør overveies å oppheve inntektsbegrensningen for rett til pensjonstillegg etter pensjonstrygdlovens § 6 og at reglene for glidende pensjonsalder i pensjonstrygdlovens § 4 nr. 5 må harmoniseres med folketrygdlovens regler. Det bør også vurderes å oppheve kravet om å ha sluttet i tjenesten til sjøs for å kunne få sjømannspensjon før 62 år.

Ved ny tilpasning av loven om pensjonstrygd for sjømenn til ny folketrygd vil det kunne bli aktuelt å foreta endringer i de någjeldende bestemmelser § 4 nr. 2, § 4 nr. 3 og § 4 nr. 5, § 5 nr. 2, § 6, § 16 nr. 1 og 2, samt § 29.

Med hilsen

Øve Vasbotten
direktør

Aasta Richter Eriksen
kontorsjef